

IBEROMAURISIEN (ORANIEN) KÜLTÜR

Aterien kültürünün son evresinden itibaren Kuzey-batı Afrika'da görülen bir kültürdür. Özellikle Fas ve Tunus'un denize yakın olan bölgelerinde bu kültüre rastlanır.

İberomaurisien kültür bir mikrolitik kültürdür. En yaygın alet tipleri arasında sırtlı dilgicikler, ön kazıyıcılar, minik taş kalemler, yarımaylar ve çeşitli geometrik mikrolitler bulunur. Her ne kadar bu alet tipleri Mezolitik ya da Epi-paleolitik dönemin tipik unsurları ise de, stratigrafi içindeki konumları, bu kültürün Pleistosen dönemin sonlarına ait olabileceğini ortaya koymuştur. Bölgedeki Paleolitik sitlerin tabakalaşmalarına bakıldığında İberomaurisien'in genellikle Aterien'den sonra gelen ve olasılıkla da Aterien'in sonu ile çağdaş olan bir kültür olduğu anlaşılmaktadır.

CAPSIEN KÜLTÜR

Kuzey Afrika'nın (Fas) iç bölgelerinde rastlanan bu kültür de Geç Aterien ve Oranien (İberomaurisien) ile çağdaştır. Ancak İberomaurisien'den kemik endüstrinin ortaya çıkmasıyla farklılık gösterir. Kemik, özellikle bızların yapılmasında kullanılmıştır. Ayrıca Capsien kültürde sırtlı dilgicikler ve taş kalemler Oranien'e göre çok daha yoğun olarak bulunurlar.

Capsien kültürde de mikrolitik unsurların bulunması, bazı araştırmacılar tarafından Capsien'in bir Mezolitik kültür olduğu şeklinde yorumlanmasına neden olmuştur. Ancak, İberomaurisien'de olduğu gibi Capsien'de bir Üst Paleolitik kültürdür. Bu kültürleri Avrupa Mezolitik'i ile karıştırmamak gerekir. Çünkü Capsien'in tabakalaşması da Pleistosen'in sonlarında başlar ve bundan dolayı da Üst Paleolitik bir kültür olarak değerlendirilmesi daha doğru olur.

Capsien ile İberomaurisien arasında fazla bir fark olmadığı, görülen farklılıkların ise tamamen ekolojik nedenlerden kaynaklandığı artık bilinmektedir. Capsien kültür önceleri Cezayir'in güneyindeki yüksek yaylalarda görülmüş, ancak bu bölgelerde kışların sert geçmesi nedeniyle insanların bir kısmının kış aylarında sahil kesimine göç ettikleri anlaşılmıştır.